

BEZPEČNOST V LA

Březen 2017

POSTAVENÍ ARMÁDY V LA

- Již od nezávislosti výjimečné
- Z ní často rekrutováni prezidenti (Santa Anna)
- Spolu s církví a vlastníky půdy tvořila tradiční oligarchii v 19. století

SPECIFIKA

- Slabý stát, nutné řešit i jiné problémy, než je tomu v evropském pojetí
- Vždy více moci, než je obvyklé
- Často řeší i úkoly, které patří do jiných oblastí – counter-narcos, policie
- Mnohdy jediná síla, která je schopna problémy řešit
- Armáda přesvědčena o svém právu intervenovat, proto zachována v takovém rozsahu, i když absentují hrozby
- Latinskoamerické státy nemají velké výdaje

TERITORIÁLNÍ KONFLIKTY

- Mnohé již od dob nezávislosti, přetrvávají do dnes
- Bolívie ztratila části území ve válce o Gran Chaco i ve válce s Chile
- Dnes nejvíce pohraničních sporů ve střední Americe, Ven-Kol, Peru-Ekv (Cenepa)
- V roce 1995 regulérní konflikt mezi Peru a Ekv o kus neobývatelné země

VNITŘNÍ KONFLIKTY

- Občanské války v regionu centrální Ameriky
- Guatemala – konflikt trval 36 let, zanechal za sebou 200.000 mrtvých
- Občanská válka v Nikaragui
- Občanská válka v Salvadoru

BYROKRATICKÝ AUTORITATISMUS

- Termín Guillerma O'Donella
- Specifický typ vlády v některých zemích LA od 60. do 80. let
- K moci se dostává vojenská junta, neexistence politické soutěže mezi politickými stranami
- Technokratický systém, armáda profesionalizovaná
- Snaha o ekonomické změny
- Přítomný především v jižním cípu Jižní Ameriky

PROBLEMATIKA PUČŮ

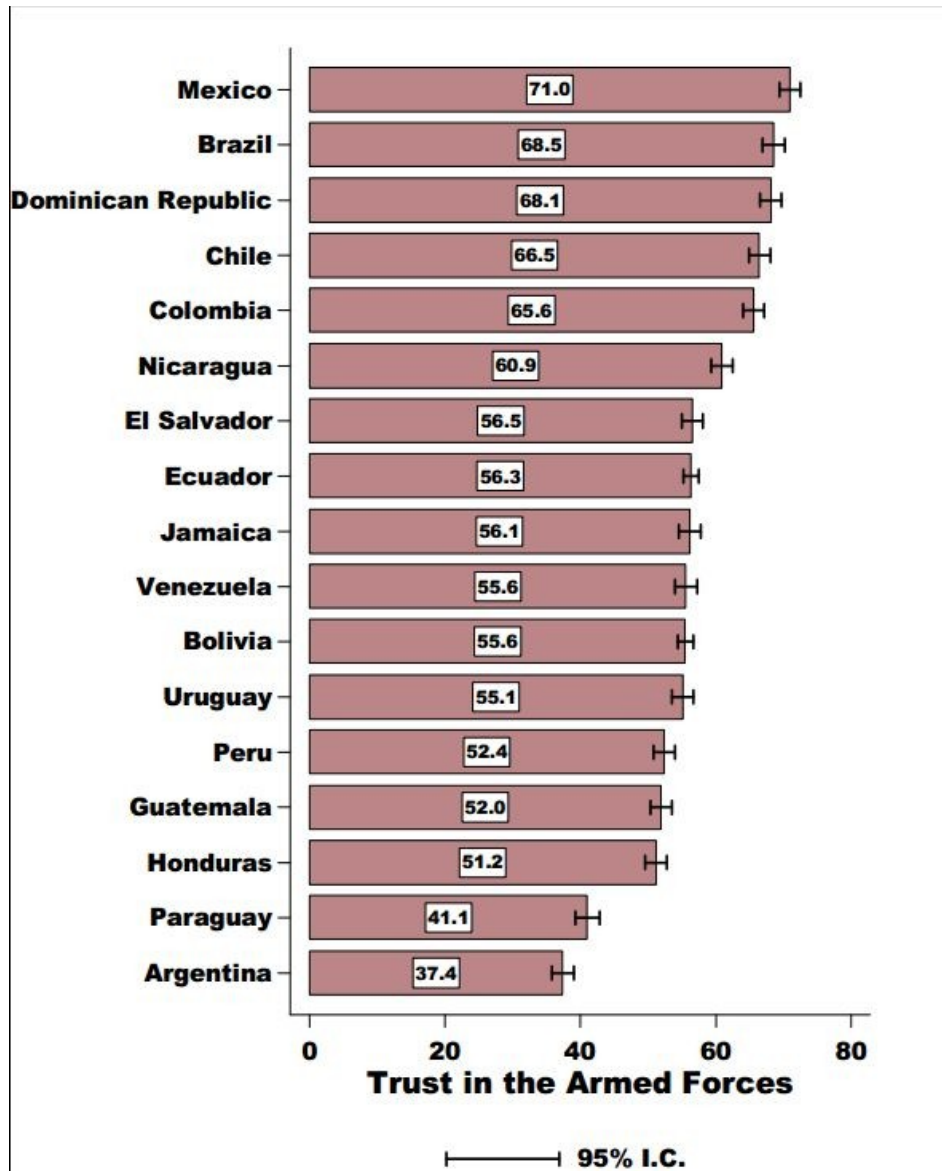
- Stále není uzavřená kapitola, poslední výrazný před deseti lety ve Venezuele, předtím neúspěšné pokusy v Ekvádoru a Venezuele
- 2009 Honduras
- Vliv armády i v událostech v Bolívii (tam silná tradice změn vlády vojenskou cestou - od nezávislosti již 190! pučů)

POSTAVENÍ ARMÁDY V PRŮZKUMECH VEŘEJNÉHO MÍNĚNÍ

- Instituce s „vysokou“ důvěrou, bývá na druhém až třetím místě za katolickou církví

(Results Controlled for Gender, Age, Education, Wealth and Size of the Place)

Source: AmericasBarometer by LAPOP

BEZPEČNOSTNÍ SYSTÉM NA ZÁPADNÍ HEMISFÉŘE

- Můžeme o něm hovořit od roku 1942 – založena Meziamerická obranná rada (IADB)
- V rámci ní kontakty, ale nikoliv systematické
- Spojeno s druhou světovou válkou
- Mnoho států nebylo členy vůbec
- Např. Kanada se zapojila až v 2002
- Od roku 2006 součástí OAS

BEZPEČNOSTNÍ SYSTÉM NA ZÁPADNÍ HEMISFÉŘE II

- Smlouva z Ria – 1947 – systém kolektivní bezpečnosti, jak proti externím, tak pro napadení jednoho státu druhým
- V roce 1948 vznik Organizace amerických států – USA se snažily v jejím rámci vytvořit obrannou strukturu
- Silně ovlivněno hrozbou komunismu
- Dnes obranná politika v rámci UNASUR, některé státy vystoupily ze smlouvy z Ria
- Smlouva s Tlatelolca (1967) – LatAm se stala první zónou bez jaderných zbraní

FOTBALOVÁ VÁLKA

- Konflikt mezi Salvadorem a Hondurasem
- Vyvrcholení dlouhodobých sporů
- Roznětkou zápas kvalifikace o mistrovství světa
- Salvador napadl Honduras, který chtěl vyhostit Salvadorce pracující v zemi
- Pouhých šest dní, dva tisíce obětí. Aktivní role USA a OAS

STARÝ VS. NOVÝ KONCEPT BEZPEČNOSTI

- Především po druhé světové válce snaha o rozšiřování konceptu jak z hlediska aktérů, tak z hlediska záběru
- Starý koncept – především vojenská bezpečnost
- Nový koncept – „kodaňská škola“ – vojenská, politická, sociální, ekonomická, environmentální
- Na hemisférické konferenci o bezpečnosti z roku 2004 patrný přechod ke druhé kategorii

VNITŘNÍ BEZPEČNOST

- Problematická podoba státní moci, a to i u „demokracií“
- Odpor proti státní moci ve formě guerill – pestrá směsice politických směrů, většinou však levicového zaměření a prokubánské
- „Eskadry smrti“ – jednotky bojující proti guerillám, ne oficiálně státní, ale často se zastřenou podporou státu

ŠPINAVÁ VÁLKA

- Příklad tzv. státního terorismu
- V roce 1976 nahrazuje v Argentině Perónovou junta vedená Jorge Videlou
- Boj proti Lidové revoluční armádě a Montoneros, ale též proti opozici, civilistům, odborářům – Triple A
- Odhady okolo 30.000 teroristů

HISTORICKÉ KOŘENY EZLN

- Zapatova armáda národního osvobození
- Jméno odvozeno od Emiliana Zapaty – revolucionáře z revoluce 1910 a vůdce Osvobozené armády Jihu
- „Země, svoboda a spravedlnost“
- Po své vraždě se stává modlou pro mnoho Mexičanů

EZLN NA SCÉNĚ

- Veřejný projev 1. ledna 1994 – spolu se vstupem NAFTA v platnost – EZLN jejím velkým kritikem
- Vůdčí postavou Subcomandante Marcos
- Převzata kontrola nad radnicemi v pěti městech
- Boje trvaly jen 12 dní, nepříliš velká intenzita – pak uzavřeno příměří a dialog s vládou
- Snaha přitáhnout pozornost k Chiapasu a indiánské populaci v nejchudší části Mexika

DIALOG S VLÁDOU

- Dohody ze San Andrés – 1996 – obsahují ustanovení o posílení práv indiánské populace
- Prezident Zedillo je nicméně příliš nedodržel – zapatisté se vracejí k metodě konfrontace
- Za Foxovy vlády prošel parlamentem COCOPA

SOUČASNÁ SITUACE

- Od ledna 2006 rozjela EZLN svou „Jinou kampaň“
- V jejím rámci cesta po celém Mexiku, proslovy a diskuze s lidmi
- Marcos se přejmenoval na Delegáta Nula
- V květnu 2007 rozsáhlé zatýkání v rámci zapatistických demonstrací
- 2012 – tichý pochod desítek tisíc podporovatelů proti návratu PRI

SUB PEDRO

EAMZ.SUCOIP
ESCUELA AUTONOMA MUNICIPAL
ZAPATISTA

SUB-
INSURGENTE
Sembrando la dignidad
de los pueblos

COMANDANTE
PEDRO
y el espíritu
Mayas en
Resistencia

12 DE NOVIEMBRE
2007

EZLN

ZONA ROJITA
JUNTA DE BUEN GOBIERNO
SE PROHIBE ESTRICTAMENTE EL
TRAFICO DE ARMAS SIEMERA Y CONSUMO
DE DROGAS BEBIDAS EMBRIAGANTES
VENTA ILEGAL DE MADERAS
NO A LA DESTRUCCION DE
LA NATURALEZA
★ ZAPATA VIVE LA LUCHA SIGUE
ESTA USTED EN TERRITORIO
ZAPATISTA ★
EN REBELDIA AQUI MANDA EL PUEBLO
EL GOBIERNO OBEDECE

**MULTA POR TIRAR BASURA
90 SALARIOS MINIMOS**

SVĚTLÁ STEZKA – SENDERO LUMINOSO

- Maoistická guerilla
- V čele Abimael Guzmán – univerzitní profesor – Rudé slunce, Čtvrtý meč marxismu
- Dlouhou dobu funguje v ilegalitě, rozhodne se nezapojit do voleb vypsanych vojenskou vládou
- První výrazný veřejný projev v roce 1980
- Zpočátku násilí především na venkově, následně se přesunulo i do Limy - likvidace elektráren, teror přímo ve městě

SVĚTLÁ STEZKA II

- Příliš brutální praktiky, aby byla oblíbená
- Organizace rolníků v tzv. rondas – protisenderistické domobrany – posvěceny Fujimoriho vládou
- Masakr v Lucanamarce – 69 mrtvých
- Celkem Světlá stezka zodpovědná za smrt více než 30.000 lidí, další obětí vládních zásahů
- Po zatčení Guzmána naprostý úpadek, přesto existují dodnes

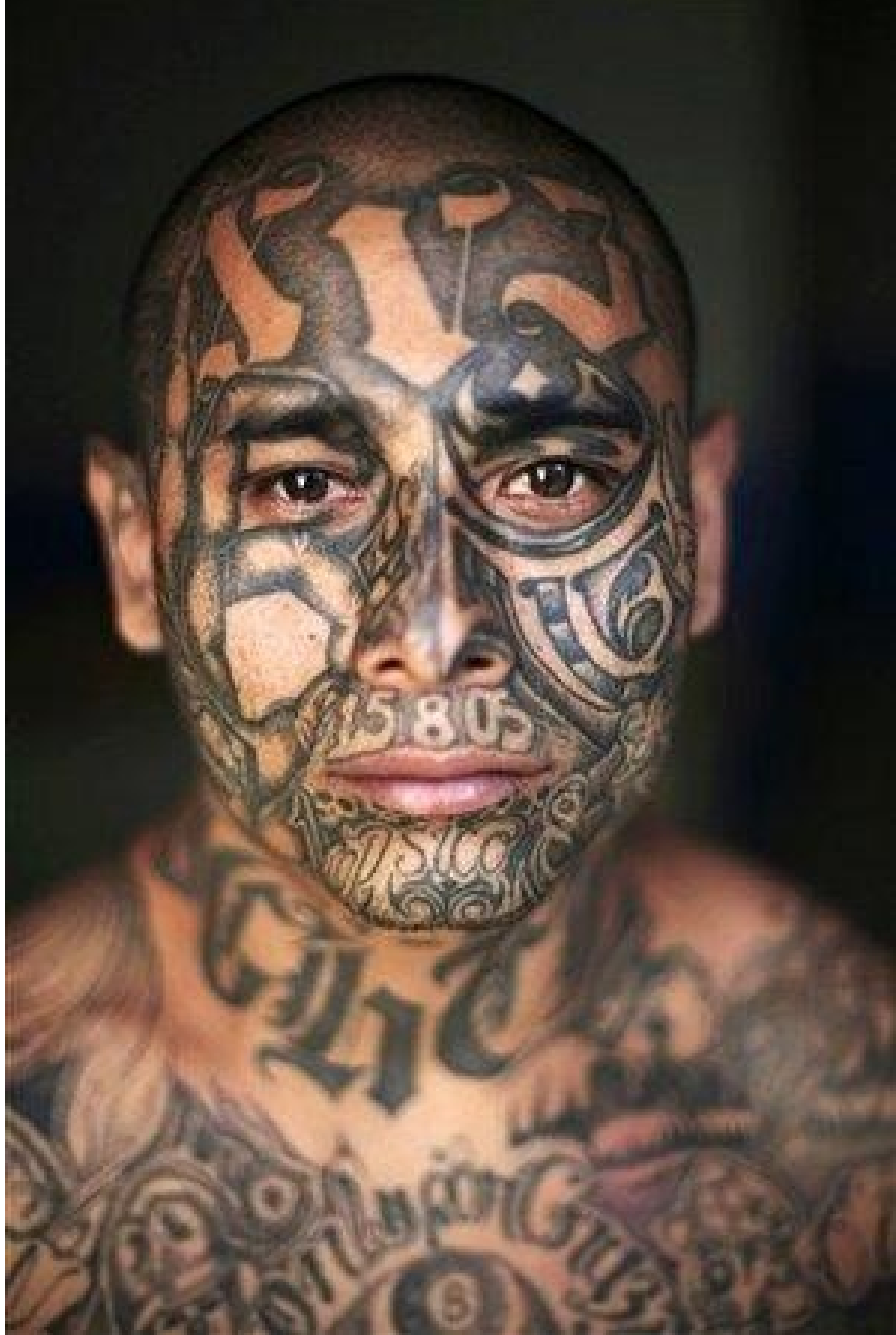

MARAS

- Gangy mladistvých
- Problém hlavně v oblasti „Triángulo Norte“
- Střety mezi Mara Salvatrucha a Barrio 18 zvyšují kriminalitu
- Vláda přistoupila s politikou „mano dura“
- V současné době v Hondurasu příměří, v Salvadoru selhalo

MINUSTAH

- Peacekeepingová mise OSN na Haiti od 2004
- Více než 8000 vojáků, většina z Latinské Ameriky
- Symbolicky velmi důležité – ukázka toho, že region se snaží si sám řešit své problémy

